

INDIAN PHILOSOPHY - II (i)

Time : Three Hours]

Note : Attempt one question each from Sections A, B, C and D carrying 9 marks each and the entire Section E consisting of 6 short answer type questions carrying 4 marks each.

[Maximum Marks : 60

Section - A

1. Discuss the salient features of Indian Philosophy.
2. What according to you is the fundamental teaching of the Upanishads with regard to 'Self' ?
3. Discuss the relationship between Purusha and Prakriti as explained by Samkhya Philosophy.

Section - B

4. How does Maya distorts Brahman ? Explain.
- Section - C
5. Write and explanatory note on Pramana and its kinds.
6. What is a Padartha ? Disucss its kinds.
- Section - D
7. What do you understand by Gender Equality ? Explain.
8. Examine the doctrine of Purushartha.
- Section - E
9. Answer the following :
- (a) Orthodox and heterodox systems of Philosophy.
 - (b) Nature of Brahman according to Sankara.
 - (c) Carvaka's Materialism. (d) Dravya, Guna and Karma.

Punjabi Version

ਨੋਟ : ਭਾਗ ਉ, ਅ, ਇ ਅਤੇ ਸ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 9 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਹ ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 6 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4-4 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ - ਉ

1. ਭਾਰਤੀ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਵਰਣ ਦਿਓ।
2. 'ਆਤਮਨ' ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਉਪਨਿਸਥਾਂ ਦਾ ਕੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ - ਅ

3. ਸਾਂਖਿਕ ਦਰਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬ੍ਰਾਹਮ ਵਿਚ ਬਦਲ ਇੰਦੀ ਹੈ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
4. ਮਾਣਸਿਕ ਬ੍ਰਾਹਮ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬ੍ਰਾਹਮ ਵਿਚ ਬਦਲ ਇੰਦੀ ਹੈ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ - ਇ

5. ਪ੍ਰਮਾਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭੇਦਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖੋ।
6. ਪਦਾਰਥ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਭੇਦ ਕਿੰਨੇ ਹਨ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ - ਸ

7. ਸਮਲੈਂਗਿਕਤਾ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
8. ਪ੍ਰਕੁਸ਼ਾਰਥ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ।

ਭਾਗ - ਹ

9. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

- | | |
|-------------------------------------|--|
| (a) ਵੈਦਿਕ ਅਤੇ ਅ-ਵੈਦਿਕ ਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਭੇਦ। | (b) ਸੰਕਰਾਚਾਰੀਅ ਅਨੁਸਾਰ ਬ੍ਰਾਹਮ ਦਾ ਸਵਰੂਪ। |
| (c) ਚਾਰਵਾਕ ਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਸੁਭਾਵਾਦ। | (d) ਦੁਵਾ, ਗੁਣ ਅਤੇ ਕਰਮ ਪਦਾਰਥ। |
| (e) ਅਕਾਲ ਪ੍ਰਕੁਖ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ। | (f) ਰਿਤ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ। |